

Klimaan cvso

Jaarverslag 2021

Klimaan CVSO
Vaartdijk 9
1981 Hofstade (Zemst)
BE0727.378.650

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Werking van de coöperatie	4
	Coöperantenaantal en Kapitaal	4
	Concretiseren werkingsgebied	5
	Klimaan krijgt versterking	6
	Communicatie	7
3.	Activiteiten	9
	Op zoek naar projecten	9
	Investerings	9
	Zonnewijzer	10
	Diversifiëring	15
	Activiteiten als Sociale Onderneming	17
4.	Balans	18
5.	Resultatenrekening	19
6.	Vooruitzicht 2022	21
	Zonnewijzer	21
	Zonnewijzer.biz	22
	Zon met burgerparticipatie in Keerbergen	23
	Deelwagens in Mechelen, Putte en	23
7.	Onze families	24
	Burgerbeweging Klimaan vzw	24
	Pandschap Rivierenland	25

1. Inleiding

Beste Klimaandeelhouder,

Voor u ligt het tweede jaarverslag van Klimaan cvso waarin we uitgebreid willen toelichten wat er zich voor en achter de schermen van uw burgerenergiecoöperatie afspeelde in 2021. Voor ons staat 2021 alvast voor een jaar waarin we kozen om te investeren: in nieuwe projecten, in bijkomende professionele ondersteuning, in het verkennen en uitrollen van nieuwe activiteiten en in onze coöperantenwerking. Kortom, in de toekomst van Klimaan cvso.

Het jaar begon alvast turbulent. De afschaffing van de “terugdraaiende teller” door het Grondwettelijk Hof en de hervorming van het ondersteuningsmechanisme voor grotere zonne-installaties zorgden voor een moeilijk klimaat voor zonneprojecten. Desondanks werden er volop contacten gelegd bij lokale besturen en bedrijven en maakten we in een nieuwe reeks infomomenten gezinnen met heldere informatie duidelijk dat investeren in een eigen zonne-installatie nog steeds heel rendabel is. Het resultaat van al dit gewroet ijde wat na, waardoor heel wat projecten pas in 2022 binnenkwamen.

2021 was ook ons eerste volledige jaar met een professionele kracht. Halverwege het jaar was al meteen duidelijk dat een halftijdse kracht niet zou volstaan met alles wat op stapel stond. Daarom werd beslist om ons stapsgewijs bijkomend te versterken, in 2021 en 2022.

Extra menskracht was zeer welkom om verder te diversifiëren in onze activiteiten. Zo werkten we op vlak van hernieuwbare energieproductie achter de schermen verder aan mogelijke windprojecten in de regio en zetten de eerste stappen voor een groene warmteproject. In het kader van het MechCiCo- project van Klimaan vzw investeerden we in een rendabele relighting van een gebouw met tijdelijke invulling. Elektrische deelmobiliteit was in 2021 een pijler waar we sterk op inzetten. Zo stonden we mee aan de wieg van het CEDAN, het Coöperatief Elektrisch Deelauto Netwerk, dat alle coöperatieve deelwagens over heel Vlaanderen verenigt. Ook de aanschaf van de allereerste, elektrische Klimaan deelwagen was in 2021 een feit. Het summum van de samenwerking met de andere burgercoöperaties was de oprichting van ‘SeaCoop’ cvso, de nieuwe en overkoepelende Belgische burgercoöperatie met als doel de investering in off-shore wind in de Noordzee mogelijk te maken.

Ondanks alle investeringen, haalden we een goed financieel resultaat voor een onderneming in volle groei (evenwel zonder winst) dat verder in dit document overzichtelijk zal toegelicht worden.

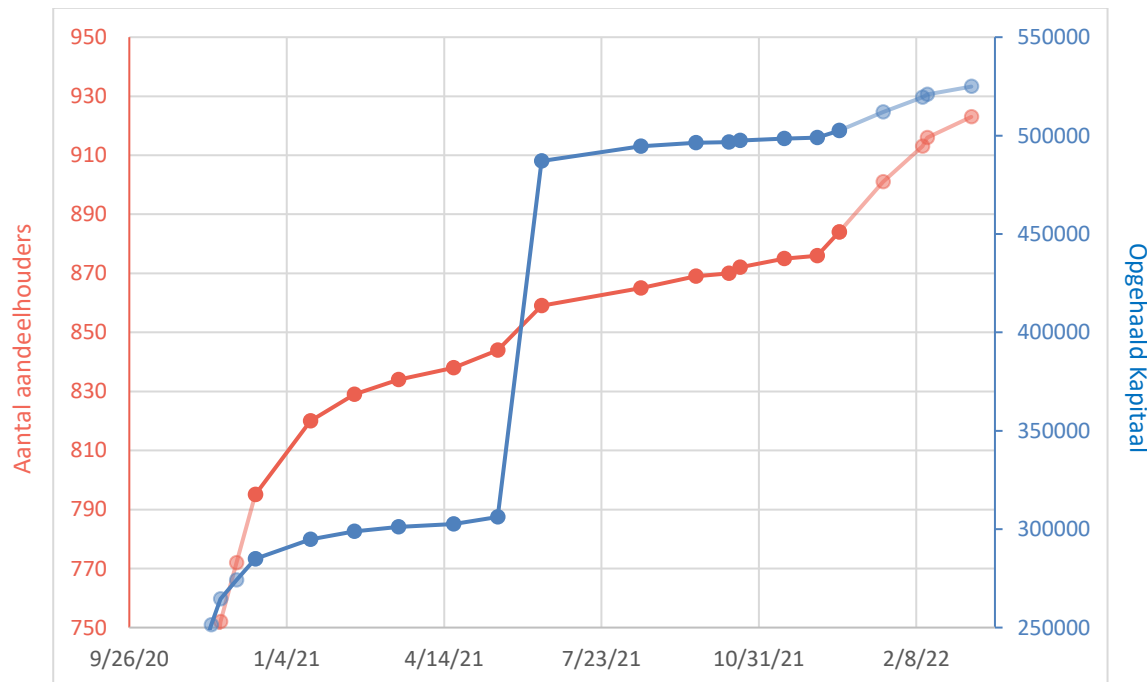
Tot slot vergaten we ook jullie, onze Klimaandeelhouders, niet in 2021. Via de leveringslicentie van Ecopower, konden we jullie de afname van onze zelfgeproduceerde, coöperatieve groene stroom aanbieden. Sinds de oprichting van het CEDAN kunnen jullie ook elektrisch en coöperatief rondtoeren in Vlaanderen, niet in het minst met de mooiste wagen van de hele vloot, de Klimaanwagens.

Het bestuur van Klimaan cvso

2. Werking van de coöperatie

Coöperantenaantal en Kapitaal

In 2021 kenden we een tragere groei dan het jaar voordien. We deden het nochtans niet slecht! De hoofdmoot van kapitaal werd in het voorjaar van 2021 opgehaald voor ViTeS in Boortmeerbeek, voornamelijk bij de eigen aandeelhouders. Later kwam er nog een beperkte kapitaalronde bij van 50.000 Euro voor KVIK, Swiss Bedding en het Hof Van Beieren, waar we inzetten op het aantrekken van nieuwe coöperanten.

Op die manier steeg ons geïnvesteerd kapitaal van 285.000€ naar 502.500€. De kapitaalopphaling van ViTeS was echt spectaculair, daar haalden we op één maand tijd zonder veel moeite 181.000€ op bij onze eigen achterban. Er kwamen doorheen het jaar 84 aandeelhouders bij. Eind 2021 waren we met 890 Coöperanten.

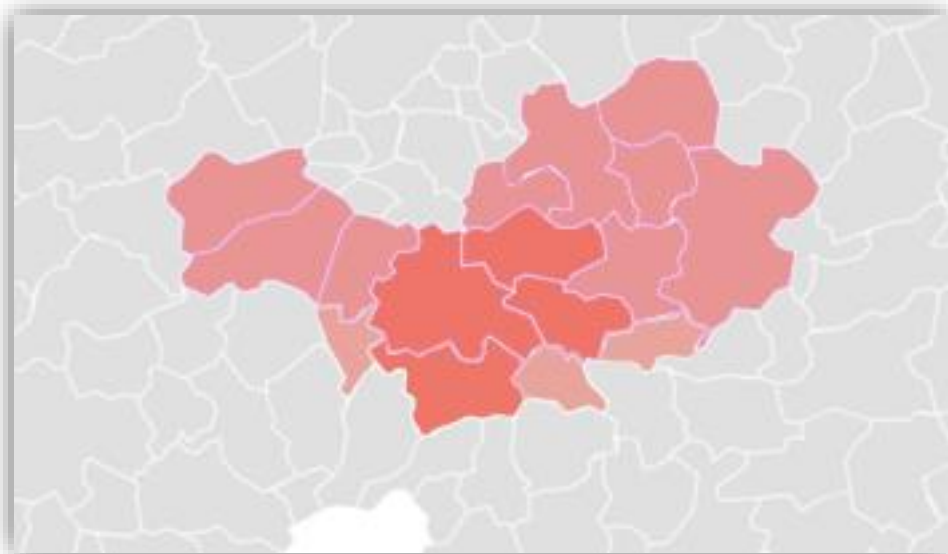

Concretiseren werkingsgebied

We sloegen er ook in verder te werken aan de concretisering van ons werkingsgebied. ViTeS, waarop onze grootste zonnepaneleninstallatie gerealiseerd werd, bevindt zich in Boortmeerbeek. Het was een mooie aanleiding om het gemeentebestuur uit te nodigen als teaser.

We legden ook contacten met andere gemeenten in de buurt. De specifieke samenwerking met deze gemeenten varieert, maar waar we gingen volgde snel een samenwerkingsverband. Inmiddels zijn we actief in Bornem, Puurs-Sint-Amands, Willebroek, Zemst, Mechelen, Boortmeerbeek, Bonheiden, Sint-Katelijne-Waver, in Keerbergen en in Putte.

Een opdracht van intercommunale lgeme die we in de wacht sleepten vergroot ons bereik tot alle gemeenten van het Rivierenland!

Klimaan krijgt versterking

We werkten al vanaf een vrij vroeg stadium met Tim, onze bestuurder en halftijds projectcoördinator. Dat ging heel goed, maar de groei van projecten steeg sneller. De nood om op te schalen liet zich dan ook al snel voelen. Opnieuw veel vroeger dan verwacht, werd er nagedacht over een bijkomende werkkraacht. Gezien het aan breedte ontbrak om een onervaren kracht voldoende te ondersteunen in een on-the-job opleiding, werd ook hiervoor in onze eigen rangen gezocht.

Steven Laurijssen, onze voorzitter, was de persoon met voldoende technische kennis van zaken en voldoende praktisch ingesteld om ook de grotere projecten uit te voeren. Steven startte in oktober zijn activiteiten in beperkte uren. Sinds 1 januari werkt Steven halftijds voor Klimaan CVSO. Hij houdt zich vooral bezig met het uitwerken van enkele grotere op stapel staande projecten.

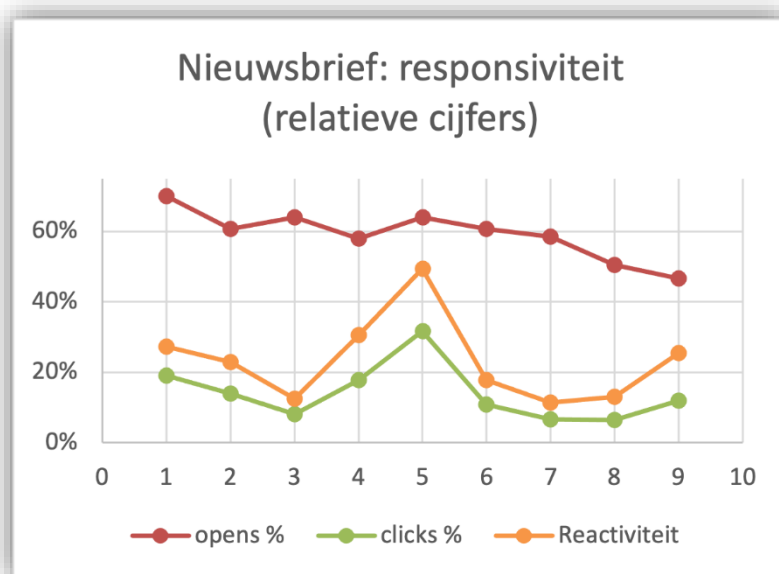
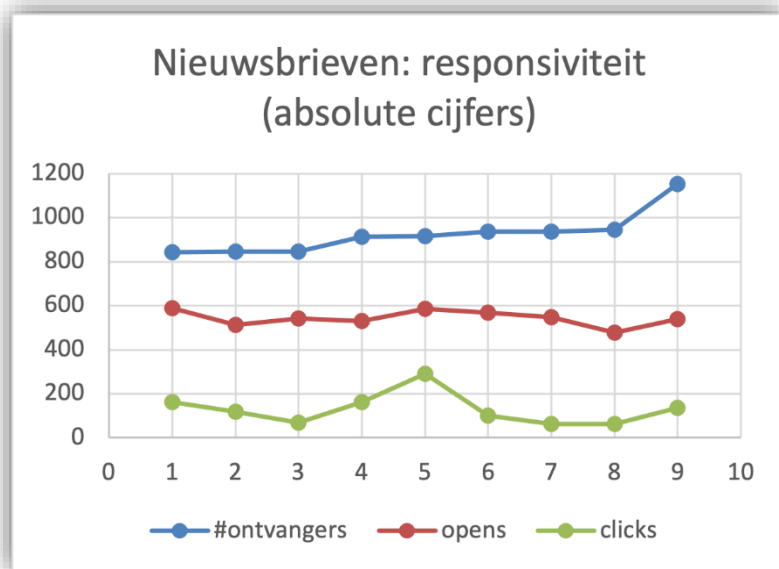
Steven is 39 jaar, heeft een technische achtergrond in elektronica en heeft zich in de eerste werkjaren van Klimaan gedreven ingezet voor projectuitwerking en de opbouw van relaties met omliggende besturen en andere coöperaties. De kennis van de algemene werking en de dadelijke inzetbaarheid spreken in zijn voordeel. In september 2021 keurt de Raad van Bestuur zijn kandidaatstelling unaniem goed (Steven neemt zelf niet deel aan die stemming). We wensen Steven alle succes toe!

Communicatie

Dit jaar stuurden we 9 nieuwsbrieven en/of nieuwsflashes uit. Dat cijfer zou in de toekomst toch moeten stijgen naar ongeveer één nieuwsbrief maandelijks. Mensen informeren over onze acties en over wat er beweegt in het energielandschap is belangrijk, maar geraakt door de sterke focus op projectontwikkeling wel eens op de achtergrond. De nieuwsbrieven die we stuurden wekten wel veel interacties op met de ontvangers, dat is positief.

Het aantal niet-coöperanten dat onze nieuwsbrieven ontving steeg het afgelopen jaar sterk, vnl. via de inschrijvingen voor de Zonnewijzer-infomomenten die we gaven. We haalden voor al onze nieuwsbrieven mooie resultaten wat responsiviteit betreft: minimaal 47% van de ontvangers openden de nieuwsbrief, waarvan minimaal 11% verder klikten. De belangrijkste les hier is waar de piek ligt: toen we een oproep deden om massaal mee te investeren voor ViTeS, haalden we de hoogste cijfers. Het hoeft niet te verbazen dat investeringen in onze projecten de meeste interesse wecten!

Ook onze social media hebben we regelmatig benut.

We plaatsten 27 berichten op Facebook, en bereikten hiermee meer dan 20.000 mensen! Dit leverde bijna 1.000 clicks op en bijna 500 reacties (delen, reageren, liken).

Absolute toppers waren ons bericht van 18 februari over onze Zemstse installaties (5.562 mensen bereikt) en van 18 oktober over onze kick-off van een reeks Zonnewijzer-infomomenten in het filmhuis. Dit bericht werd wel gepromoot om Zonnewijzer écht terug opgestart te krijgen (later meer daarover).

Klimaam
8 oktober 2021 · 🌐

Het infomoment zonnepanelen en thuisbatterijen in Mechelen was een groots succes. Bijna 80 enthousiaste aanwezigen kregen informatie over het rendement, de nieuwe wetgevingen en premies, de terugverdientijd en tips om het eigenverbruik te verhogen.

Met de stijgende energieprijzen is investeren in eigen zonnepanelen interessanter dan ooit. Wil je ook een infomoment bijwonen, schrijf je in voor één van de volgende sessies in Zemst, Bonheiden, Sint-Katelijne-Waver of Mechelen
coop.klimaam.be/zonnewijzer-infomomenten/?prt=fbk

COOP.KLIMAAN.BE
Zonnewijzer: Advies en samenaankoop zonnepanelen en thuisbatterijen Meer informatie

4.487 Bereikte mensen **506** Betrokkenheidsacties **Opnieuw promoten**

Gepromoot op 12 Okt 2021 Door Tim Hermans Afgelopen

Bereikte mensen	2,8 d.	Klikken op links	65
-----------------	---------------	------------------	-----------

Resultaten bekijken

👍👍👍 39 3 opmerkingen 12 keer gedeeld

👍 Leuk 💬 Opmerking plaatsen ➦ Delen

Klimaam
18 februari 2021 · 🌐

320 zonnepanelen zullen Gem Basisschool de Regenboog in Zemst binnenkort voorzien van groene stroom 🌞

👉 Ook jij kan mee investeren in deze duurzame energie!
 👉 Neem een kijkje op <https://coop.klimaam.be/project/gbs-deregenboog/> en koop jouw KlimAandeel.

5.562 Bereikte mensen **322** Betrokkenheidsacties **Bericht promoten**

👍👍👍 Tim Hermans, Maro Saridaki en 11 anderen 10 keer gedeeld

👍 Leuk 💬 Opmerking plaatsen ➦ Delen

Op LinkedIn werd ook regelmatig gepost, maar minder frequent. Rapportage over bereik en interacties is bij LinkedIn ook minder transparant.

Klimaam
560 followers
4mo · 🌐

Klimaam ondersteunt het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP). We zijn een partner voor gemeenten en steden om de klimaatuitdaging aan te pakken.

Nog nooit over het LEKP gehoord? Leer er alles over in onderstaande video met minister **Bart Somers** en Frans Timmermans:
<https://lnkd.in/d/ptaaW6a>

[See translation](#)

Lokaal Energie- en Klimaatpact: Bart Somers in gesprek Frans Timmerman...
youtube.com

👍👍👍 Bart Somers and 18 others 1 share

Reactions

👍 Like 💬 Comment ➦ Share ➦ Send

👤 Add a comment...

3. Activiteiten

Op zoek naar projecten

We hebben altijd gekozen voor zon als belangrijkste focus: zowel bij onze contacten met lokale besturen als met andere partijen, communiceerden we uitvoerig over die mogelijkheden. In 2021 zelf heeft dat gezien het investeringsklimaat minder opgeleverd, maar naar de toekomst toe werden veel zaadjes geplant!

- We vonden interesse bij verscheidene lokale besturen voor (meer) investeringen in PV mét burgerparticipatie. In Keerbergen werpt dit nu al zijn vruchten al af: we starten dit jaar met investeringen in zonnedaken op gemeentelijk patrimonium!
- We staan steeds meer in contact met publieke/private organisaties: bedrijven, projectontwikkelaars, maar ook scholen(groepen).
- We trokken onze stoute schoenen aan en werkten een projectvoorstel uit voor stad Mechelen. Sinds dit voorjaar hebben we dan ook een specifiek traject voor bedrijven en organisaties lopen: Zonnewijzer.biz!

Investerings

Wat aantal investeringen betreft was 2021 geen hoogvlieger.

We gingen van start met een beperkte investering: De relighting van de oude bib in Mechelen werd uitgevoerd in het kader van het project MechCiCo (Mechelaars Circulair en Coöperatief) van Klimaan vzw. Gedurende de resterende looptijd van de tijdelijke bezetting daar door de ArteNova-community zijn onze lampen daar blijven hangen in een circulaire ESCO-formule voor relighting. Het was een mooi leertraject om ons het concept van relighting eigen te maken. De lampen zijn momenteel wel weggehaald, en nu wachten ze op een nieuwe locatie energiezuinig en klimaatvriendelijk te kunnen verlichten.

We investeerden in zes projecten, waarbij de installatie van ViTeS zorgde voor een verdubbeling van ons geïnvesteerd kapitaal.

Dit inspireerde ons wel om verder aan de slag te gaan met private spelers. Het project in Boortmeerbeek bleek ook heel wat visibiliteit op te leveren. Jennes, een gebouwbeheerder met heel wat gebouwen in de buurt, vroeg ons om een voorstel uit te werken voor de panden die KVIK en Swiss bedding huurden. Dat deden we, en ons aanbod werd aanvaard door de drie partijen.

De oplossing die we voorstelden voor dergelijk huurder/verhuurder scenario is een primeur in Vlaanderen! In Zemst hadden we reeds geruime tijd contact met de mensen van het Hof van Beieren, een lokaal sociaal tewerkstellingsproject dat nog moest opgebouwd worden in de indrukwekkende schuur van het Hof van Beieren, de voormalige boerderij van Leon van de Prost. De zonne-installatie op het dak is bijna operationeel.

We gingen ook aan de slag met investeringen in Deelmobiliteit. Na het CEDAN-event in mei in Bonheiden, wilden we ook zelf als coöperatieve speler in onze eigen regio aan de slag gaan. In het najaar werd het Igemeelwagengestel gepubliceerd, wat ons de ideale kans leek om te starten. We hadden hiervoor wel partners nodig, en met zustercoöperatie Coopstroom uit West-Vlaanderen en Share4Mobility bleken we genoeg slagkracht in huis te hebben om de opdracht binnen te halen! Eind vorig jaar kochten we de eerste wagens aan om snel te kunnen schakelen. Het opzet van hoe we met deelwagens werken wordt verder in meer detail uitgelegd.

Zonnewijzer

In 2021 ging Zonnewijzer zijn tweede (en volledige) jaar in sinds de lancering van het project in april 2020. Het doel van dit project is om gezinnen op een zo laagdrempelig mogelijke manier aan te moedigen en te ondersteunen om hun eigen zonnestroom te gaan opwekken, en deze op een slimme manier te verbruiken of te delen. Zonnewijzer heeft de ambitie om een langlopend project te worden waarbij we nauw willen samenwerken met strategische partners.

 ZONNE
WIJZER

De stand van de technologie wordt ook nauw opgevolgd, waarbij we steeds een objectief advies willen geven over de mogelijkheden als slimme prosumpt. Tot slot wil Klimaan cvso, net zoals voor andere projecten, ook het sociale aspect in Zonnewijzer integreren voor zover mogelijk. Ook in 2021 lieten we onze marge voor gezinnen met sociaal tarief volledig vallen.

Tevreden gezinnen in 2020

Een nieuw werkingsjaar start uiteraard met een evaluatie van het vorige. Al onze klanten stuurden we een bedankingsbrief en een uitnodiging om onze tevredenheidsenquête in te vullen. Met 1 herinnering haalden we een respons van 37% waarmee we zeer tevreden waren. De tevredenheidsenquête werd zo opgebouwd dat men anoniem of in eigen naam kon deelnemen om enerzijds een eventuele drempel te verlagen en anderzijds ruimte te geven voor projectspecifieke opmerkingen. In de enquête konden scores gegeven worden op het ontzorgingstraject Zonnewijzer van Klimaan cvso, over de prestaties van onze installateur Linea Trovata en waren er voor beide delen ruime commentaarvelden.

De resultaten van de klantentevredenheid, gaven ons in ieder geval de motivatie om met Zonnewijzer nog lang door te gaan. De scores voor individuele begeleiding en advies, kennis over techniek en wetgeving, kwaliteit van onze adviesfiche en documentatie lagen zeer hoog met 5/6 als mediaan en 4/6 als laagste score (1/6 heel ontevreden, 6/6 heel tevreden). Een werkpunt dat opnieuw naar boven kwam, was de interactie van Zonnewijzer met de aannemer, wat vooral sloeg op het communicatie-aspect. Dit werd ook meegegeven in ons jaarlijks evaluatiegesprek met de installateur.

Ook Linea Trovata als Zonnewijzer installateur haalde zeer goede scores, in het bijzonder voor de kwaliteit van de uitgevoerde werken. Algemene communicatie, algemene indruk ter plaatse en afhandeling van het project haalden gemiddeld hoge scores, maar in een aantal individuele gevallen beduidend minder. Ook in 2021 een werkpunt.

Tot slot gaven alle respondenten aan dat het project Zonnewijzer een stimulans is om in hernieuwbare energie te gaan investeren. Op 1 persoon na, zouden alle respondenten Zonnewijzer aanbevelen aan familie en vrienden.

2021, een start met een schok

Met het Zonnewijzer team waren we nog niet helemaal bekomen van het superdrukke en door het coronavirus geteisterde 2020, toen op 14 januari het Grondwettelijk hof een kleine schokgolf door hernieuwbaar energielandschap stuurde. Het voordeel van de terugdraaiende teller voor alle zonnepaneleneigenaars werd nietig verklaard wegens ongrondwettelijk. En dus ook voor de vele gezinnen die met Zonnewijzer in 2020 een PV-installatie plaatsten. Uiteraard riep deze beslissing veel vragen en emoties op, mede gevoed door de talloze en soms verwarrende nieuwsberichten. Omdat we met Zonnewijzer gezinnen willen ontzorgen voor, tijdens maar ook na de plaatsing van hun PV-installatie, beslisten we snel te communiceren. Ook al waren niet alle details bekend van hoe het verder zou gaan, organiseerden we op 8 februari een digitaal infomoment voor onze klanten van 2020 als meest efficiënte maar ook meest interactieve medium.

In het infomoment stonden we stil bij de historiek van het vonnis en de exacte implicaties, legden we de werking van de digitale meter en het nieuwe tarifieringsstelsel helder uit, deelden we alle nuttige informatie die op dat moment beschikbaar was over premies en dergelijke, en probeerden we voor verschillende gezinssituaties de impact te schetsen en aanbevelingen te geven. Niet minder dan 32 aanwezigen (in 2020 werden 85 installaties geplaatst via Zonnewijzer) kregen in ongeveer een uurtje tijd alle info, waarna er nog meer dan een uur vragen werden gesteld en beantwoord via de chat of mondeling. De opname van de presentatie werd nadien gedeeld zodat ook zij die er niet bij konden zijn de nodige informatie kregen. Onze aanpak werd heel erg geapprecieerd, getuige de reacties die we voor, tijdens en na het infomoment kregen.

Tarifiering 2021 prosumenten

- Nieuwe tarifiering sinds 01/01/2021
- Nettarief op basis van werkelijk afgenomen energie & werkelijk netgebruik
 - Stroom die je opwekt en direct verbruikt in je woning
→ geen kosten
 - Stroom die je netto verbruikt van het net
→ kost van energieleverancier (typisch +- 0,28 €/kWh)
 - Stroom die je injecteert op het net
→ kleine vergoeding van energieleverancier via injectiecontract (0,024 - 0,045 €/kWh), recent gegeven!
- Afrekeningsysteem enkel mogelijk met een digitale meter
- Moedigt "eigenverbruik / zelfverbruik / autoconsumptie" aan, maar ook kleinere installaties
- Je ontvangt een éénmalige premie (noot: premie nieuwe installaties 2021 is andere premie dan compensatie verlies terugdraaiende teller)

ICA principe 5 (Onderwijs, vorming en informatieverstrekking) respecteert Klimaan cvso in goede maar ook in slechte tijden

Een moeilijke eerste jaarhelft

Het spreekt voor zich dat het vernietigen van de regeling van de terugdraaiende teller het vertrouwen van de gezinnen in het beleid en in de (logische) investeringskeuze voor zonnepanelen deed kelderen. Zonnewijzer kende in 2021 dan ook een moeilijke eerste jaarhelft. Buiten enkele overgedragen projecten uit de rush van 2020, begon het jaar heel erg stil. Het was bovendien ook moeilijk in te schatten wanneer het beleid terug voldoende vertrouwen kon geven aan de gezinnen om hernieuwde (en noodzakelijk) interesse aan te wakkeren. In het voorjaar probeerden we een uitgebreide flyercampagne uit om gezinnen aan te tonen dat investeren in zonnepanelen nog steeds een heel rendabele keuze is, ook zonder een terugdraaiende teller. De foldercampagne kende zeer weinig succes. Ook probeerden we advertenties op sociale media uit als campagnemedium. Hierdoor vonden toch een aantal gezinnen de weg naar Zonnewijzer.

Uitbreiding aanbod met thuisbatterijen

In het voorjaar actualiseren we steeds de prijzen en aanbod en selecteren we onze Zonnewijzer-installateur. Op basis van de tevredenheidsenquête bij onze klanten van 2020, een nieuwe prijsvraag en interne evaluatie werd besloten om opnieuw samen te werken met Linea Trovata als installateur. Ook voor 2021 kozen we voor 1 installateur.

Na intern overleg werd beslist om ook thuisbatterijen in het aanbod op te nemen, ondanks de controversie rond deze toestellen. We kozen er wel voor om geen actieve promotie te voeren rond thuisbatterijen an sich, maar deze wel aan te bieden aan geïnteresseerde klanten, uiteraard met het nodige advies. Voornaamste redenen om thuisbatterijen aan te bieden is dat we een relevant project willen behouden dat correcte adviezen en een correct aanbod wil aanbieden aan interesse vanuit de gezinnen/markt. Uiteraard moeten grotere en collectieve systemen de voorkeur krijgen, maar batterijen hebben ook een rol in het energienet van de toekomst. Op onze infomomenten beschouwen we ook verschillende andere manieren om het eigenverbruik te verhogen. De premie voor thuisbatterijen van de Vlaamse overheid, wakkerde de interesse natuurlijk sterk aan en in de tweede jaarhelft gaven we regelmatig adviezen voor batterijen al dan niet gecombineerd met een nieuwe PV-installatie.

Infomomenten & infostands

Door de vele veranderingen in wetgevend kader, premies, tarifiering... was het voor vele mensen moeilijk om het bos door de bomen nog te zien. Daarom starten we met een nieuwe reeks infomomenten, iets waar we met Klimaan cvso heel goed en succesvol in zijn. Naast zonnepanelen voegden we ook het luik thuisbatterijen toe in onze presentatie gezien de vele vragen die we ontvingen. Met “Zonnepanelen en thuisbatterijen” organiseerden we in onze partnergemeenten verscheidene infosessies in het najaar, De zeer grote opkomst bewees de noodzaak aan helder en actuele informatie:

- Mechelen	10/09/2021	100 inschrijvingen
- Zemst,	19/11/2021	83 inschrijvingen
- Bonheiden	23/11/2021	146 inschrijvingen
- Sint-Katelijne-Waver	30/11/2021	88 inschrijvingen
- Sint-Katelijne-Waver	14/12/2021	51 inschrijvingen

Ook werden verschillende infomomenten ingepland voor het voorjaar van 2022, hierover leest u in het volgende jaarverslag.

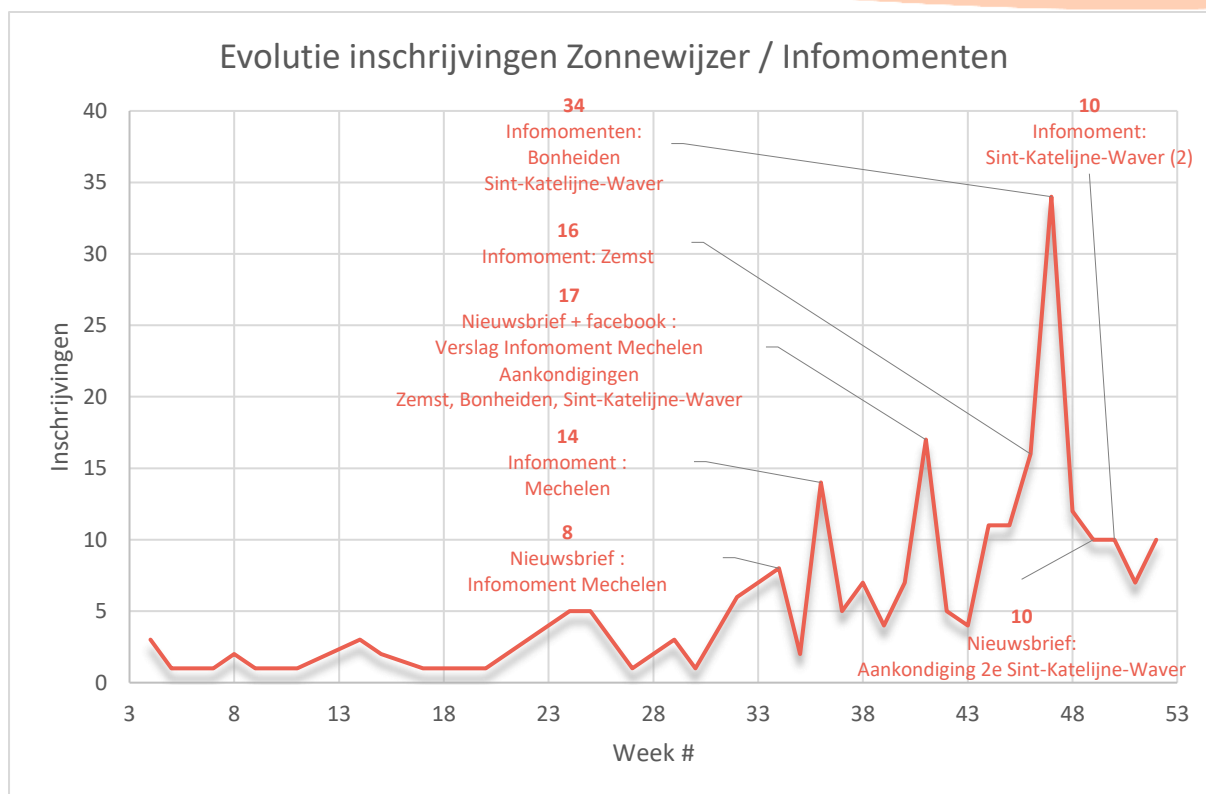
Half november organiseerde Mechelen Klimaatneutraal voor de eerste maal een zeer fijn en geslaagd initiatief. Vele mensen vonden de weg naar de nieuwe bibliotheek in Mechelen. Ook Klimaan cvso was present met een infostandje en het verzorgen van een lezing over zonnepanelen en thuisbatterijen.

Op 1 december gaven we verschillende wijkbewoners een advies op ons infostandje op infovergadering over collectieve wijkrenovatie in de Nicolaas van der Vekenstraat in Mechelen.

Een superdruk laatste kwartaal

Onder impuls de verschillende infomomenten (zeer duidelijk effect, zie onderstaande figuur) en van de alsmat stijgende energieprijzen, kende het laatste kwartaal een zeer groot aantal aanmeldingen. In de laatste maanden van het jaar, werkte onze adviseur Jo aan maximumcapaciteit. De hernieuwde interesse en het persoonlijk advies resulteerden ook in heel wat bestellingen. Een groot deel van de bestellingen vielen in 2022 binnen, waardoor deze dus niet in de resultaten van 2021 weerspiegeld zijn en een wat vertekend beeld geven voor het succesvolle laatste kwartaal van 2021.

In totaal klokte Zonnewijzer in 2021 af op:

- 198 aanmeldingen
- 182 adviezen
- 42 bestelde installaties
- waarvan 38 geplaatst in 2021

goed voor:

- 470 zonnepanelen
- 163 kWp
- een geschatte jaarlijkse productie van 153 709 kWh zonnestroom

Jo gaf advies aan gezinnen uit maar liefst 27 gemeenten.

Met dank aan Mechelen Klimaatneutraal

Ook in 2021 stelde Mechelen Klimaatneutraal zijn vertrouwen in Klimaan cvso om via Zonnewijzer Mechelaars warm te maken en een advies op maat te bezorgen voor een eigen zonnestroominstallatie. In totaal werden 114 adviezen gegeven aan inwoners van Mechelen en deelgemeentes wat resulteerde in 54 kWp aan bijkomend geïnstalleerd vermogen of een totaal van 146 panelen. Zoals reeds vermeld organiseerden Klimaan cvso en Mechelen Klimaatneutraal samen een infomoment en stond Zonnewijzer met infostands op de Klimaatmarkt van Mechelen en de info-avond over collectieve wijkrenovatie in de Nicolaas van der Vekenstraat.

Diversifiëring

Klimaan wenste van 2021 het jaar van groei en uitbreiding te maken. We focusten niet enkel op meer projecten, ook op diversifiëring. Elke investeerder weet immers dat met een grotere diversifiëring het investeringsrisico daalt. Als energiecoöperatie hadden we nog enkele gewenste activiteiten niet geëxploreerd: duurzame warmte, windenergie, elektrische deelmobiliteit, energiebesparing. In 2021 verkenden we ze allemaal.

Elektrische deelmobiliteit

Onze mobiliteit verduurzamen is één van de grootste uitdagingen voor elke Vlaming. Te voet, met de fiets of het openbaar vervoer zijn de duurzaamste mobiliteitsvormen. Maar spijtig genoeg niet altijd haalbaar op elk moment. De gemiddelde Vlaming rijdt daarom ongeveer 65 km per dag met de wagen. Dat zijn in vele gevallen nog wagens met fossiele brandstoffen. Deze kilometers verduurzamen is een ware uitdaging in de energietransitie.

Begin 2021 gingen er in de coöperatieve wereld stemmen op om een netwerk van coöperatief elektrische deelwagens uit te bouwen onder leiding van Partago en Coopstroom, twee coöperaties die reeds jaren deelmobiliteit uitbaten. Coöperanten van andere energiecoöperaties zouden de wagens drempelloos kunnen gebruiken. Elektrische deelwagens leveren immers een grote klimaatwinst op, zijn in vele gevallen goed voor de portemonnee en comfortabel. Als Klimaan stonden we achter het initiatief.

In mei 2021 werd CEDAN gelanceerd: het coöperatief elektrisch deelauto netwerk. Coöperanten van Klimaan en 12 andere coöperaties kunnen de deelwagens van Partago en Coopstroom gebruiken zonder extra waarborg. De aandelen van Klimaan volstaan.

Onze ambities waren echter groter. Er stonden immers slechts weinig wagens van het netwerk in onze regio. Daar zouden we verandering in brengen. Er kwamen twee opportuniteiten. Eerst was er een bestek van de stad Mechelen om deelmobiliteit te promoten in de wijk Nekkerspoel. We zagen er een kans in om gedurende de testperiode deelwagens van het netwerk naar Mechelen te halen. Samen met Autodelen.net en Klimaan

vzw dienden we een offerte in en wonnen. Gedurende twee maanden zouden we inwoners van de wijk begeleiden bij deelmobiliteit en hen uitdagen de eigen wagen zo veel mogelijk aan de kant te laten staan.

Tijdens de zomer kwam een tweede en grotere opportuniteit tevoorschijn. Igemo, de intercommunale van het Rivierenland, schreef een bestek uit voor elektrische deelmobiliteit. We zochten partners want dit was dé manier om elektrische deelwagens uit het CEDAN-netwerk naar onze regio te halen. Samen met deelautoaanbieders Coopstroom en Share4Mobility dienden we een offerte in. In oktober kregen we het goede nieuws dat we de aanbesteding wonnen.

Ondertussen hadden we ook de business case van deelmobiliteit onder de loep genomen. Zouden we niet zelf investeren in de deelwagens om zo onze regio nog intensiever te kunnen bedienen? Met de gewonnen aanbesteding van Igemo is het operationele risico immers beperkt. Het vervolg kennen we ondertussen wel. In december plaatsten we een teaser op onze sociale media, om in 2022 onze Klimaanwagens te lanceren. Meer info op onze website en uiteraard in het volgende jaarverslag!

Groene warmte en Windenergie

In 2021 nam Klimaan initiatief om ook warmte- en windprojecten te verkennen. Eind 2021 kunnen we stellen dat we heel concreet actief zijn in meerdere van deze projecten. Zo hebben we een intentieovereenkomst ondertekend om een collectieve warmtevoorziening met warmtenet te helpen ontwikkelen en uit te baten. Vanaf het moment dat de technische en financiële haalbaarheid bewezen is, doen we het project uit de doeken.

Qua windprojecten zijn er twee actieve dossiers. Enerzijds trachten we de ontwikkeling van een windturbine op land te bewerkstelligen. Dat is geen sinecure en vereist geduld en doorzettingsvermogen, maar we lijken stappen in de goede richting te zetten. Anderzijds beslisten de Vlaamse en Waalse energiecoöperaties om samen één energiecoöperatie op te richten die burgers toelaat om rechtstreeks te participeren in offshore windontwikkeling. Concreet gaat het om een initiatief om mee te dingen naar de nieuwe windmolens op zee in de Prinses Elisabeth zone. Klimaan stapt mee in dit verhaal want windenergie is één van de duurzaamste vormen ter wereld.

Energiebesparing

Samen met Klimaan vzw investeerden we in een rendabele relighting van de oude bibliotheek van Mechelen, een gebouw met tijdelijke invulling. Het relatief bescheiden project bespaarde 62 kWh per dag aan energie. We leerden veel over de businesscases van LED-relightings, ook bij een tijdelijke invulling. Ongetwijfeld kent dit een vervolg in de toekomst met hopelijk nog vele grotere relightings.

Activiteiten als Sociale Onderneming

In het kader van zijn erkenning als sociale onderneming is Klimaan **cvso** verplicht om elk boekjaar een bijzonder verslag op te maken. In dit verslag moet beschreven worden hoe het bestuur van de vennootschap toezicht heeft gehouden op de toepassing van de erkenningsvoorwaarden, welke activiteiten er verricht werden als sociale onderneming en de middelen die hiervoor werden ingezet. Het volledige verslag is raadpleegbaar op onze website coop.klimaan.be, de inhoud is hieronder beknopt samengevat.

De verschillende activiteiten die Klimaan nam ten aanzien van zijn erkenning situeerden zich vooral op communicatievlak, wat niet onlogisch is voor een startende onderneming. Door de vele infomomenten en communicatiecampagnes voor onze projecten met burgerparticipatie en Zonnewijzer, werd onze erkenning als sociale onderneming en onze visie hierop al naar een behoorlijk groot publiek gecommuniceerd. Dit onder andere door:

- Een duidelijke boodschap op onze website; in het gedeelte "Wie zijn we" van onze website, krijgt het maatschappelijk verantwoord ondernemen een prominente plaats.
- Een vaste rubriek in al onze presentaties. En dat waren er behoorlijk wat vanwege onze infocampagne van Zonnewijzer. Daarnaast werd de coöperatie voorgesteld aan verschillende lokale besturen en mogelijke partners.
- Het warm maken van onze coöperanten met het oog op winstbesteding. In de uitnodiging voor de algemene vergadering van 2022 werd het *Bijzonder Verslag Sociale Onderneming* meegestuurd.

Concrete acties als erkende sociale onderneming werden genomen binnen Zonnewijzer:

- Korting voor gezinnen met sociaal tarief. Het bestuur van Klimaan besliste in de loop van het project om de marge op verkochte projecten te laten vallen voor gezinnen die genieten van een sociaal tarief voor elektriciteit. Zo kan de (financiële) drempel nog wat verlaagd worden. Op deze manier werd in 2021 één installatie gerealiseerd.
- De eerste gesprekken werden opgestart om samen met Mechelen Klimaatneutraal (stad Mechelen) toegang van hernieuwbare energie voor kwetsbare gezinnen mogelijk te maken. Concrete uitwerking en resultaten zijn eveneens voor het verslag van boekjaar 2022.
- Steun voor goede doelen. Binnen de samenwerking met het gemeentebestuur van Bonheiden voor het project Zonnewijzer, stond Klimaan de helft van zijn vergoeding per gerealiseerd project af aan een goed doel. Bij de drie door Klimaan geselecteerde Bonheidense goede doelen konden de gezinnen die een installatie plaatsten hun keuze bekend maken. Resultaat: 125€ voor Natuurpunt kern Bonheiden die ze zullen gebruiken voor de aankoop van nieuw natuurgebied, 200€ voor Jeugdorp vzw, die ze zullen gebruiken voor een van hun energetische ingrepen die ze plannen na een energie-audit die ze lieten uitvoeren en het resterende bedrag van 175€ dient nog uitgekeerd te worden aan het "SEG" project van Klimaan vzw.

Ook onze projectwerking voor zonne-installaties met burgerparticipatie konden we een sociale inslag geven. ViTeS, waar we in Boortmeerbeek samen met ECoOB mee in zee gingen voor een zonne-installatie op het dak van hun magazijn, is een koepel van maatwerkbedrijven (sociale tewerkstelling). We zijn blij dat we hen kunnen voorzien van voordelige zonnestroom!

In het najaar bouwden we ook contacten op met Woonpunt Mechelen, de grote sociale huisvestingsmaatschappij van Mechelen. De banden zijn sterk en positief, we hopen hieromtrent binnenkort een grote aankondiging te kunnen doen!

4. Balans

Ook in 2021 financierde Klimaan al zijn projecten voor 100% met eigen middelen. We zijn de aandeelhouders bijzonder dankbaar voor hun inbreng, want hierdoor werden alle voorziene projecten gerealiseerd. Naast de inbreng uit kapitaal realiseerde de CVSO Klimaan ook eigen middelen die voortvloeien uit de projecten. De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de balans per 31 december 2021.

Aan activa-zijde staan investeringen in zonnepanelen voor iets meer dan 400.000€, een forse aangroei ten aanzien van vorig jaar. De afschrijvingen zijn in mindere mate gestegen vermits het merendeel van de nieuwe zonneprojecten werden opgeleverd in het voorlaatste en laatste kwartaal van 2021 en de afschrijving pas vanaf dat moment geprorateerd aanvangt. Het vrij hoge bedrag aan liquide middelen op balansdatum is een gevolg van de laatste kapitaaloproep die plaatsvond in mei 2021. De projecten die hiermee gefinancierd zullen worden (deelmobiliteit, KVIK en SwissBedding), worden pas in het voorjaar van 2022 gefactureerd.

Aan passiva-zijde zien we een totaal opgehaald kapitaal van iets meer dan 500.000€. De schulden blijven beperkt tot de normale leveranciersschulden en belastingen. Alle schulden zijn op korte termijn.

BALANS KLIMAAN CVSO per 31/12/2021 (bedragen in €)							
ACTIVA	31/12/2020	31/12/2021	evolutie	PASSIVA	31/12/2020	31/12/2021	evolutie
VASTE ACTIVA				EIGEN VERMOGEN			
Installaties zonnepanelen				Beschikbare inbreng	293.500,00	503.700,00	210.200,00
aanschaffingswaarde	121.617,13	404.414,76	282.797,63	Overgedragen resultaat	11.387,87	10.800,26	-587,61
afschrijvingen	-1.844,71	-10.860,91	-9.016,20		304.887,87	514.500,26	209.612,39
Materiële vaste activa	119.772,42	393.553,85	273.781,43				
Financiële vaste activa	0,00	500,00	500,00				
	119.772,42	394.053,85	274.281,43	SCHULDEN			
				Schulden op ten hoogste één jaar			
VLOTTENDE ACTIVA				Leveranciers	61.947,79	16.464,34	-45.483,45
Handelsvorderingen	43.372,41	42.037,14	-1.335,27	Belastingen	8.771,89	5.247,19	-3.524,70
Liquide middelen	215.944,74	111.487,95	-104.456,79	Bezoldigingen en sociale lasten	1.107,96	5.422,78	4.314,82
Over te dragen kosten	221,25	971,63	750,38	Te betalen netto-dividend	1.595,31	0,00	-1.595,31
	259.538,40	154.496,72	-105.041,68	Andere diverse schulden	0,00	6.916,00	6.916,00
					73.422,95	34.050,31	-39.372,64
				Schulden meer dan één jaar	0	0	0
				Overlopende rekeningen	1.000,00	0,00	-1.000,00
TOTAAL ACTIVA	379.310,82	548.550,57	169.239,75	TOTAAL ACTIVA	379.310,82	548.550,57	169.239,75

5. Resultatenrekening

In tegenstelling tot vorig jaar, toen we buiten de verwachtingen winst boekten, sloten we het boekjaar 2021 af met een licht verlies. Echter, het behaalde resultaat is gezien de omstandigheden helemaal niet slecht. De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de resultatenrekening.

Klimaan heeft met het oog op diversifiëring verschillende activiteiten die opbrengsten genereren.

- verkoop van energie afkomstig van eigen PV-installaties en verkoop van de door die installaties gegenereerde GSC's (Groen Stroom Certificaten),
- overige opbrengst genererende projecten (bvb relighting in 2021, deelmobiliteit vanaf 2022)
- het verlenen van advies inzake zonnepanelen
- commissie op verkochte PV-installaties na Zonnewijzer-advies

De omzet uit de eerste drie pijlers is binnen de verwachtingen gestegen. Na de rush op de zonnepanelen eind 2020 kende het Zonnewijzerproject in 2021 jammer genoeg een stevige terugval. Door het wegvallen van de terugdraaiende teller en de onduidelijkheid bij particulieren over de potentiële rendabiliteit van eigen zonnepanelen viel Zonnewijzer de eerste helft van 2021 helemaal stil. Pas sinds het vierde kwartaal van 2021 loopt Zonnewijzer opnieuw als voorheen zodat de verwachtingen voor 2022 hoopvol zijn.

Ook in dit boekjaar werd zeer nauw toegezien op de kosten. De algemene werkingskosten werden op een minimum gehouden. In de personeelskosten zien we wel een forse stijging. Klimaan investeerde in 2021 in de uitbreiding van zijn betaalde ploeg. De draagkracht van de vrijwillige bestuurders laat het niet toe te kunnen ageren op alle opportuniteiten die zich aanbieden. Bovendien staat een volledige vrijwilligerswerking een stabiele en professionele groei in de weg. Klimaan rekende in 2021 heel het jaar op een halftijdse projectcoördinator, sinds het vierde kwartaal 2021 kwam daar nog voor 1/5de fte een tweede projectcoördinator bij. De Zonnewijzer-adviseur werkte ook in 2021 als zelfstandige (geboekt onder "externe diensten").

Het resultaat van boekjaar 2021 is een verlies van 587,61€. Dat betekent dat Klimaan niet zal overgaan tot het uitkeren van een dividend of gift aan een sociaal doel voor het boekjaar 2021. Het bestuur stelt voor om het saldo van het verlies, 587,61€, over te boeken naar de rekening “overgedragen resultaat”.

Dat 2021 werd afgesloten met een beperkt verlies kan in eerste instantie als teleurstellend worden ervaren. Het bestuur is er echter van overtuigd dat de investering in personeel in de toekomst de groei en stabiliteit van de onderneming zal ten goede komen. Het resultaat is gezien de tijdelijke crisis die zonnepanelen doormaakten acceptabel en de sterke groei die Klimaan in 2021 realiseerde bevestigt nogmaals hoe degelijk Klimaan de projecten aanpakt en vooral hoeveel nood er is aan een energiecoöperatie in onze regio.

RESULTATENREKENING KLIMAAN CVSO bkj. 2021 (bedragen in €)			
	31/12/2020	31/12/2021	evolutie
<u>OPBRENGSTEN</u>			
- Bedrijfsopbrengsten			
omzet projecten (zonnepanelen, GSC, relighting en advies)	19.401,64	36.800,12	17.398,48
bedrijfssubsidies	500	0	-500,00
verkregen commissie Zonnewijzer	30.304,00	25.644,37	-4.659,63
diverse bedrijfsopbrengsten	1.537,32	375,54	-1.161,78
	51.742,96	62.820,03	11.077,07
- Financiële opbrengsten			
	215	5,30	-209,7
totaal opbrengsten	51.957,96	62.825,33	10.867,37
KOSTEN			
- Diensten en diverse goederen			
administratiekosten	2.705,47	5.893,33	3.187,86
externe diensten	19.434,45	20.032,87	598,42
commerciële kosten	1.451,81	2.883,68	1.431,87
gift sociaal doel	1.000,00	0,00	-1.000,00
	24.591,73	28.809,88	4.218,15
- Personeelskosten			
	4.624,91	28.186,62	23.561,71
- Afschrijvingen			
	5.068,48	9.019,20	3.950,72
- Andere bedrijfskosten			
	695	382,50	-312,5
- Financiële kosten			
	186,51	141,01	-45,5
- Vennootschapsbelasting			
	3.130,48	-3.126,27	-6.256,75
totaal kosten	38.297,11	63.412,94	25.115,83
NETTO-RESULTAAT	13.660,85	-587,61	-14.248,46

6. Vooruitzicht 2022

Omdat de Algemene Vergadering van Klimaan cvso telkens op de eerste zaterdag van mei valt, maakt dat we al heel wat nieuws kunnen brengen over het werkingsjaar 2022. Wat in de eerste 4 maanden van 2022 al erg duidelijk werd, is dat de investeringen die we in 2021 deden in professionalisering, diversifiëring, communicatie, netwerken en prospectie, zijn vruchten af werpen. In dit deel geven we alvast een beknopt overzicht van de realisaties in 2022 tot nu toe en een vooruitblik naar wat er nog allemaal staat te gebeuren. Eén ding is duidelijk: Klimaan cvso gaat hard.

Zonnewijzer

2022 belooft alweer een zeer druk Zonnewijzer-jaar te worden. In de eerste maanden vielen alvast heel wat bestellingen binnen op basis van adviezen die tijdens de laatste maanden van 2021 werden gegeven. Omwille van de hoge energieprijzen, maar ook de nood aan helder en objectief advies in een snel veranderend energielandschap, vinden heel wat gezinnen de weg naar Zonnewijzer. De naamsbekendheid van het project groeide ook sterk door de vele infomomenten die we reeds hielden en die op veel enthousiasme werden onthaald. Ook de mond-aan-mond reclame door tevreden gezinnen begint te spelen zoals we merken bij de aanmeldingen. Dit alles maakt dat Zonnewijzer bijna aan volle capaciteit draait op moment van verschijnen van dit verslag.

Door de bewezen en professionele aanpak van Zonnewijzer, konden we ook enkele mooie partnerschappen afsluiten. Zo is Zonnewijzer gekoppeld aan het STEKR-energieloket van Igemo, de intercommunale van het Rivierenland.

De intensieve samenwerking met stad Mechelen wordt ook in 2022 verdergezet. De samenwerking werd recent bestendigd en overgeheveld naar de werking naar Energiepunt Mechelen. Uiteraard zijn we stad Mechelen hiervoor zeer erkentelijk. Bij de Zonnewijzer-adviezen merken we dat meer en meer gezinnen ook willen investeren in het meer energiezuiniger maken van hun woning en het vergroenen van hun warmtebronnen. We hopen dan ook vele gezinnen te kunnen doorverwijzen naar energiepunt Mechelen waar ze hiervoor terecht kunnen.

Voor onze Zonnewijzer-installateur Linea Trovata (en alle andere installateurs!) wordt 2022 weer een zeer hectisch en lastig jaar. De markt maakt rare bokkesprongen omwille van de grote interesse door de stijgende energieprijzen en de gevolgen van corona en andere virussen op toelevering van componenten, werkplanning, ... Daarom zullen we in 2022 extra inzetten op communicatie en administratieve ondersteuning van het project.

Zonnewijzer.biz

Vanuit de Zonnewijzerwerking werd in 2021 nagedacht en ideeën uitgeschreven en uitgewisseld voor een gelijkaardig adviesverlenings- en ontzorgingsproject voor bedrijven. Een project Zonnewijzer bis als het ware. Deze ideeën resulteerden in een opdracht voor de stad Mechelen: Zonnewijzer.biz werd geboren!

Stad Mechelen heeft de duidelijke ambitie om de productiecapaciteit aan hernieuwbare energie fors te verhogen op Mechels grondgebied. Naast de gezinnen en eigen patrimonium, wil het ook een pak meer zonnepanelen gerealiseerd krijgen op daken van bedrijven.

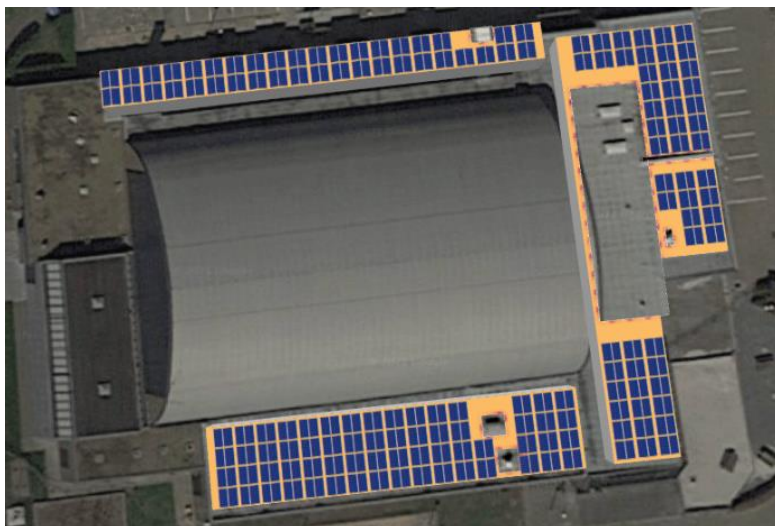
Met Zonnewijzer.biz willen we tegemoetkomen aan ondernemingen die omwille van een gebrek aan tijd, expertise, financiën of besef van de rendabiliteit, de mogelijkheid van zonnepanelen op het bedrijfsgebouw nog niet onderzochten. De situatie is voor een bedrijf een pak complexer (technisch, wetgeving, dakstabiliteit, meer huursituaties, ...) dan voor particuliere woningen, wat een uitgebreider en inhoudelijk diepgaander advies vraagt. In Zonnewijzer.biz werken we elk van deze drempels weg waarbij de ondernemingen volledig begeleid worden en zelf hun keuze kunnen maken voor een gedeeltelijk of volledig ontzorgingstraject. Hierbij worden onder andere de mogelijkheden voor eigen investeringen bekeken, maar ook investering via derdepartijfinanciering met rechtstreekse burgerparticipatie door Klimaan cvso.

Net zoals stad Mechelen zijn we zeer enthousiast dit project te kunnen starten. Via onze nieuwsbrieven houden we jullie op de hoogte van dit veelbelovende project.

KLIMAATNEUTRAAL
MECHELEN

Zon met burgerparticipatie in Keerbergen

In Keerbergen haalden we een aanbesteding binnen voor PV met burgerparticipatie op vijf publieke daken, goed voor een geïnstalleerd vermogen van 500 kWp!

Het gemeentehuis, CC Den Bussel, twee blokken van de gemeentelijke sporthal en de gemeentelijke loods zullen allemaal voorzien worden van Zonnepanelen. Het project is in volle voorbereiding en binnenkort start de communicatie en kapitaalronde hierrond op, wel met primaire focus op mogelijkheid tot investeren voor de Keerbergse burger. Voor meer info, stay tuned!

Deelwagens in Mechelen, Putte en ...

Naast zonneprojecten starten we in 2022 met elektrische deelwagens. In Mechelen lanceerden we reeds eind februari 2022 drie deelwagens en begin maart 2022 werd de eerste deelwagen in Putte geplaatst, samen met een wagen van partner Share4Mobility. Onze formules blijken ook succes te hebben want in de opstartmaand werd op elke locatie reeds een COOP-formule aangeschaft. Dat is een formule waarbij voor 75€/maand, de gebruikskost wordt gelimiteerd tot 0,25€/km. Men betaalt daarbij geen instapkost, geen tijds-kost en als coöperant geen extra waarborg. Daarnaast zijn er natuurlijk ook gebruikers die voor de Prepaid-formule kiezen. Zij betalen enkel voor het gebruik (per uur en per km) en geen abonnement of maandelijks kost.

7. Onze families

Burgerbeweging Klimaan vzw

We slagen er steeds beter in de tandem van Klimaan vzw en Klimaan cvso op punt te stellen. In 2021 jaar investeerden we in de relighting in het kader van het project MechCiCo en deden we er ook studiewerk voor circulaire businessmodellen voor PV. Ook stonden we zij aan zij op standjes bij klimaat- en andere infomarktjes. We zijn ervan overtuigd dat het partnerschap met Klimaan vzw ook in 2022 voor energie nog een vruchtbare bodem vormt voor Klimaatactie en projectrealisaties!

Energie

Grond

Lucht

Water

Ontmoet ons en de mensen van Klimaan vzw op het energieweekend van 1 en 2 oktober in de Lamot in Mechelen! Het zal er over allerlei topics gaan waar we samen met Klimaan vzw graag onze schouders willen zetten!

Klimaan vzw telt eind 2020 een 80-tal actieve leden (projectwerkers) en ~250 steunende leden. Wil jij je ook inzetten voor het klimaat in jouw buurt? Word lid van klimaan op www.klimaan.be.

Pandschap Rivierenland

Voorbije jaar werd een nieuwe telg van de Klimaan-familie in het leven geroepen: Het Pandschap Rivierenland!

Dit initiatief dat eveneens werd opgericht in de schoot van Klimaan vzw met steun van de stad Mechelen, worden leegstaande panden gerenoveerd op voorwaarde dat deze minimaal 9 jaar worden ingebracht bij een sociaal verhuurkantoor. De eigenaar houdt er een beter eigendom aan over en wordt ontzorgd van A tot Z. Tegelijk wordt de druk op de nijpende sociale huizenmarkt verlicht.